

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankah ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 80, za pol leta . f. — 1.50, za leto . f. — 3.00. Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 vč., izven Trsta po 3 vč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 vč., izven Trsta 5 vč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtne in javnozvalne, demaši oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vse pismo mora biti frankovano, ker so frankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulice Meline picolo št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije se preste poštnino.

„V edinosti je moč“.

Katoliška cerkev pa avstro-ogerski Slovani.

Vsem zaresnim slovanskim politikom Avstro-Ogerske na uvažanje podajemo tu misli o tem aktualnem vprašanju, kakor jih je podal „Slov. Svet“ v zadnji svoji številki. Morda se mnogokateri v našem konservativnem taboru zgrozi že nad virom samim, iz kojega smo zajeli to zanimivo razpravo; mi pa mislimo, da če kdaj, ravno o takih vprašanjih ravnati se po zlatem pravilu: ne to je glavno, kdo je pisal, ampak: kaj je pisal! Članek v „Slov. Svetu“ je pisan tako mirno in trezno, da res zasluži, da zanimanjem prečita in trezno sodi tudi oni, ki se sicer ne klanja nazorom tega lista.

Za katoliško cerkev že dolgo razmere v našem cesarstvu niso posebno ugodne ali so prav neugodne. Pokojni Pij IX. je doživel proti koncu svojega dolgega življenja, da vsled duvalizma je dobila v Cislitaviji premoč nemško-liberalna stranka, ki je z odpravljenim konkordatom uvedla razne zakone, ki nasprotujejo verskim in katoliškim interesom. Na Ogerskem je jednaka liberalna stranka izpodkopavala katoliške interese in polagoma spravila v nekaj indiferentizem ali še kaj hujšega ne le katolike v obče, temveč tudi madjarsko višje in nižje svečeništvo, in Leon XIII., ki širi upliv katoliške cerkve po vseh celinah naše zemlje, vidi, da madjarska gospodujoča stranka v družbi z Židovstvom seka s posebnim zakonodavstvom globoke rane katoliški cerkvi in katoliškemu naseljenju na Ogerskem. Veliki diplomat in politik, kakoršen je Leon XIII., pač spoznava, da nemško-liberalni in madjarski liberalizem kot nasprotnik katoliške cerkve ima zajedno pred očmi nacionalne tendencije, in da te tendencije nasprotujejo ne le katoliški cerkvi, temveč tudi avstro-ogerskim Slovanom. Ti Slovani so v katoliški, nekoliko tudi v pravoslavni cerkvi in nekoliko tudi protestanti; med katoliki je tudi takih, ki imajo grško-slovanski obred. A vsi ti slovanski kristjani so se odločno postavili po robu sedanjim cerkvenim politiki madjarsko-židovskega liberalizma, in to radi verskih in nacionalnih interesov.

Kakor se vidi, so pri Slovanih naše monarhijske nacionalni in verski interesi tesno združeni. V tem ko se katoliška cerkev, kot taka najprej še ne izključno, bori z verskega stališča in cerkvenih interesov, imajo avstro-ogerski Slovani v jedrni in istih političnih strankah take politične nasprotnike, ki ne posejajo le v interese njih veroizpovedanj in cerkva, temveč v tesni zvezi s temi tudi v njih nacionalne interese.

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.
Spisal A. Šenoa.

IX.

„Od sebe pehati? V svoje te povedem kolo.“

„Hvala ti,“ odgovoril mu je tužno Jerko. Srečen sem, da mi dal je Bog dušo, katerej lahko povem, kar čutim; ali tvoje kolo ni moje kolo, jaz hodim svojo pot. Ali čuj me dalje. Izvedel sem za pekleno spletko proti tebi, proti deklici. Izvedel sem, kaj se tu snuje. Pomoči treba, mislil sem si. Pohitel sem semkaj, menil sem, da si izgubil srce pri lepeji izdajki. Prežal sem, dočakal sem te. Ali naposled dirjal si iz gradu. Ujde mi, mislil sem. Bilo mi je, da pobesnim. Ta trenutek spomnil sem se prisega pred materjo. Nevarnost mi preti, saj mi hočejo ugonobiti, kar mi je najdražje na svetu. In zbral sem

Kaj sledi iz tega? Cerkev katoliška ali potrebuje pri svojih borbah pomoči slovanskih vernikov ali pa jih ne potrebuje. Ako jih potrebuje, dolžna je v svojem interesu tako organizovati se, da ustreže zajedno tudi nacionalnim interesom slovanskih vernikov. Kaka ljudska, takozvana narodna (sc. madjarska) stranka Slovanom ne more zadoščevati. To pa za to ne, ker odločne v njej element madjarskih vernikov, ki so sicer verniki, a vendar nasprotniki narodnosti ogerskih Slovanov. Slovani avstro-ogerski se radujejo, da se organizuje v Cislitaviji takozvana stranka krščanskih socializmov, a ti so doslej z večine Nemci, in ko bi ta stranka kdaj premagala židovsko-nemški liberalizem, utegnili bi slovanski narodom ostati načelna nacionalna nasprotnica, kakor so jim protivniki poleg liberalcev tudi nemški nacionalci kot taki. Na Ogerskem se ljudska katoliška stranka še le organizuje, a že sedaj se vidi, da njej ni do sprave z nemadjar-skimi narodi, marveč le do poteptanja židovsko-liberalne gospodovalne madjarske stranke.

Slovanom torej ne more biti samo do tega, da bi izrabljali svoje moči jedino v okrepitve druge stranke, katere bi ostali še nadalje naklo, kakor dosedanj; Slovani potrebujejo sprave v nacionalnem pogledu, da bi mogli potem pospeševati združene narodne in verske interese. Ako hoče po takem katoliška cerkev vspešno boriti se sosebno na Ogerskem, treba je, da poševa tudi nacionalne interese Slovanov. V tako pripomoč pa imajo Slovani dosedaj malo zaupanja. Kajti oni opazujejo, da se vrši katoliška propaganda n. pr. med balkanskimi Slovani ne toliko radi vere, kolikor radi interesov tuje politike.

Da se da katoliška propaganda izrabljati za tuje politične interese, more ravno Leon XIII. razvideti tudi iz postopanja madjarske gospodujoče stranke na Ogerskem in na Balkanu. Na Ogerskem snuje ista stranka zakone, nasprotujoče katoliški veri in cerkvi; na Balkanu pa se ista madjarska stranka vnečuje za širjenje katoliške cerkve proti pravoslavju.

Zato kljub vsej naklonjenosti nasproti Slovanom ne prodre med Slovani isto dobro mišljenje Leona XIII. Avstro-ogerski Slovani pa bi bili dolžni sami od sebe, da bi opominjali Vatikan na svoje stremljenje, ki meri na cerkveno utrjenje med njimi v takem smislu, da bi se ohranili ne le kot verniki, ampak tudi v svoji narodnosti kot Slovani.

Katoliška cerkev potrebuje v Avstro-ogerski pomoči slovanskih kristijanov, in zato bi sosebno na Ogerskem zahteval interes slovanskih narodov, da bi med katoliško stranko

ves svoj glas in po dolgih letih zagrmel prvokrat človeškim grlom: „Stoj! Dora je izgubljena!“

„Oj hvala ti, duša plemenita, hvala!“ objel ga je Pavel.

Objemaje se sedela sta na kamenu. Niti besedice nista pregovorila. A kdo bi neki govoril, ko se tako pritiskaš na srce?

Ali naenkrat skočil je Jerko na noge.

„Čuj!“ zavpil je, „v Samoboru zapeli so v drugo petelini. Čas je! Pojdiva — rešit Doro!“

X.

Bilo je okoli enajste predpoludne. Nebo oblačno, a nad grmovjem ob Savi plavala je sem ter tje tenka meglica. Zrak vlažen in precej mrzel, baš pravcata jesen. Pred kočjo pri brodu sedel je škrbasti starec Mijo ter strgal skrhanim nožem ljske z ribice. Bil se je tako vglobil v ta posel, da ni niti opazil, kako je njegov mlajši tovariš odrinil od savskega brega proti drugi strani. Naenkrat zdramilo ga je konjsko kopito. Vzdignol je

in seboj zasnovali nekaj kompromis, vled katerega bi Slovani pomagali madjarskim katoliškim vernikom le pod uslovjem, da bi tudi katoliška cerkev s svoje strani pospeševala utrjenje Slovanov z zaželeno cerkveno organizacijo. Slovani morejo kazati na indiferentizem katoliške hierarhije ali celo na nasprotovanje te hierarhije kar se dostaja narodnega utrjenja Slovanov s pomočjo cerkve. Ako je treba že dandanes dosežati vse s političnimi kompromisi, imajo tudi Slovani dolžnost, da ne ostanejo večno le sluge tej ali oni politiki, temveč da dosežajo usluge proti uslugam. Od katoliške stranke na Ogerskem morejo Slovani zahtevati najmanj to, da opozori Vatikan na njih stremljenje v pogledu na cerkveno organizacijo. Kako bi mogli ogerski slovanski kristijani z dobro vestjo družiti se s tistimi madjarskimi društvi, ki mirno gledajo, da se celó iz unijatskih cerkev na Ogerskem odstranjuje slovanski jezik in slovanska služba božja? Kaj takega bi mogli zagrešiti le zaslepljeni latinizatorji slovanske krvi, ki služijo tuji politiki in končno celó interesom nemškega protestantizma.

Sedaj je lepa prilika, da se slovanski kristijani na Ogerskem postavijo na primerno stališče in še le po dogovorih stopijo v cerkveno-kulturni boj v družbi madjarske nove ljudske stranke. Takó pa bi morali svojo dolžnost opravljati tudi cislitavski Slovani nasproti nemškim krščanskim socialistom. Usluga proti uslugi, in ko bi bil Leon XIII. prav poučen o stremljenjih avstro-ogerskih Slovanov gledé na njih cerkvena stremljenja, bil bi najbrže prvi, ki bi dal najprej viši hierarhiji namigljaje, da pridobi Slované, ne pa da jih odganja, kakor se je to godilo sosebno tudi v poslednje desetletje. Vatikan je tekom vekov zmagal s svojo diplomacijo večkrat posvetne spletke; Slovani bi želeli, da se njegove zmagé obrnejo jedenkrat tudi njim na korist, in to bi katoliške interese le pospeševalo.

Politiške vesti.

Mestne dopolnilne volitve v Ljubljani. Ta teden se bodo vršile v Ljubljani dopolnilne volitve v mestni zastop. Kakor je bilo pričakovati pri sedanjih razmerah, sporazumeli sti se obe slovenski stranki za zložno postopanje pri teh volitvah. Uvažujé, da treba združenimi močmi delovati za prepored mesta ljubljanskega, prepustiti hoče narodna stranka konservativni stranki tretjino mandatov. Sicer pa ste si obe stranki pridržali popolno svobodo za svoje stališče in taktično postopanje.

Mi beležimo zadovoljstvom, da je prišlo tako. Ker pa smo nedavno izrekli bojazen,

glavo pa jel zijati, nepomično drže ribo in nož v rokah. Zelo se je začudil. Proti kočji dirjala sta na konjih dva orožnika v rudečih oprsnikih, visokih žoltilih črevljih, črnej sukni; a rešetko čelade svoje spustila sta bila čez lice, da jima nisi mogel spoznati obraza. Posebno čuden pa jima je bil meč, dolg kakor raženj, še daljši. Orožnika krenola sta pri kolibi na siseško cesto. Mlajši brodar Šimon zatakno je veslo mirno pod kap in hotel stopiti v hišo. Starec pa mu je pomežknol, kakor da ga hoče prašati, kdo so ti ljudje.

„Hm!“ odvrnil je Šime ter zmigal ramami, „Bog si ga vedi, kaki so to svati. Brzkone kaka španjolska ordonancija; vsaj po dolgem razju bi sodil. Ali brodarino plačala sta pošteno.“

„Plačala!“ začudil se je starec, „čudno — prečudno! Plačala brodnino. To tem španjolskim razbojnikom ne pade nikdar v glavo.“

„Podvizji se, Mijo, podvizji!“ rekel je

da bi dogodivša se nesreča neugodno uplivala na politične odnose, treba da pridolamo par besedij pojasnila na to stran, dasi je sicer že znano, kako mi sodimo o našem nesrečnem domačem prepiru.

Minoli terek smo rekli namreč, da se bojimo, da je ljubljanski petres pretresel tudi žilavost ljubljanskih rodoljubov, oziroma, da utegne nastopiti doba pogubne popustljivosti. To našo izjavo treba razumeti tako, da bi mi smatrali kot veliko narodno nesrečo, ako bi ljubljanska katastrofa dovela do popustljivosti nasproti vnanjemu neslovenskemu svetu gledé na kardinalne točke našega narodnega programa. Na drugo stran pa se moremo le veseliti, ako se obe slovenski stranki na poštenu narodni podlagi združiti v zložno delovanje za blagor naroda slovenskega. Kajti: čem bolj se konsolidujejo naši odnosi na znotraj, tem izdatnejša bode naša odporna sila na zunaj. Uprav po poštenem sporazumljenju med domačima strankama najlože preprečimo to, česar se bojimo mi: da bi naši vnanji nasprotniki kovali politički kapital iz elementarne katastrofe, ki je zadela Ljubljano. Saj ni treba, in temu se tudi ni nadejati, da bi se obe stranki zliji jedna v drugo, ali vsopredno lahko delujeta v blagor naroda in pa v dosego onih dveh glavnih ciljev, za katera se boriti vsaka na svoji strani: narodnega in verskega. In prav nič ne treba, da bi se jima pota križala ob vsaki najneznatnejši zadevici, kakor je bilo, žal, do sedaj tako. Naše geslo bodi torej: jeklena odločnost na zunaj in blaga tolerancija med seboj!

V zmislu tega gesla pozdravljamo velikim zadovoljstvom med obema strankama sklenjeni kompromis, toda le v trdnem uverjenju, da se je kompromis sklenil na obeh straneh brez vsakršnih zavrtnih in strankarske sebičnih namenov. Vsaka neiskrenost morala bi pozneje postati vir novim in še hujšim bojem in rana bi se še bolj razširila, mesto da bi se celila. Lojalnosti smemo zahtevati od vsakega človeka, delujočega v javnosti, ali med krvnimi brati je brezpogojna lojalnost naravnost sveta dolžnost in zapoved ljubezni do svojega rodu. In mi menimo, da sti se obe stranki po dosedanjih skušnjah lahko uverili, da nisti imeli prav nikakega efektivnega dobička od medsebojnega boja in prepira, kajti posamičnih „zmag“ pri teh in onih volitvah — kojih vrednost je od danes do jutri — ni smeti prištevati resničnim dobičkom. Stranki nisti pridobili ničesar, pač pa se je po tem boju zastrupljalo naše javno življenje, na veliko

Šime osornejšje. „Srgaj! A dà!“ vdaril se je dlanjo ob čelo, „pusti, Mijo, ribo. Idi v Zaproddje. Evo ti krajcar, vzemi vrček, pa prinesi slivovca. Mrzlo je danes. Grize mrz do kosti. Jeli, Mijo?“

„Hu, da, dà!“ stresel se je Mijo zelo smešno, misle na mrz ali še bolj na žganje. Vzel krajcar, vzel vrček, vzel klobuk, pa prek grmja v Zaproddje.

„No, hvala Bogu!“ šepol je Šime, ko je opazil, da je izginol starec v vrbju. „Tega trčka sem se iznebil kakor volk pseta. Kaj bi neki bedasta glava v tem poslu? Klepeče; ne ve, kdaj treba brzdati jezik, a mu pusti uzde. Vem, da izpije po poti pol žganja, dokler se ne zgrudi kakor ustrelen zajec. Ali Grga! Vraga, še ga ni. Čudno!“ Pri tem je položil dlan nad oči, gledaje na drugi breg. Naposled jel je čistiti ribo in peti tiho skozi zobe: „Lepa ti je ptica kos!“

Naenkrat zaslišalo se je iz daljave, „kra! kra!“ in zopet malo bliže „kra! kra!“

(Dalje prih.)

škodo našemu staremu programu, ki so ga početkom našega preporoda podpisali vsi rodoljubi — duhovski in posvetni.

Nadejaje se, da je to spoznanje jelo prodirati v obeh strankah, pozdravljamo radostno v Ljubljani dosežemo sporazumljenje. V cvetovi torej skoro naša Ljubljana na gredici bratoljubja in medsebojne strpljivosti!

K položaju. Ako ne varajo znamenja, jelo je med velikim delom konservativcev Hohenwartovega kluba slednjič prodirati spoznanje, da vendar ne gre, da bi človek stradal na korist onemu, ki mu želi smrt. Razmere v Hohenwartovem klubu dozorevajo v tem smislu, da bode voditelj temu klubu skoro stal pred alternativo: ali povrniti se na konservativna pota, ali pa dopustiti, da se razruši ta stara parlamentarna skupina. Ni ga bilo skoro dneva, odkar obstoji najčudnejša zveza na svetu, koalicija med liberalci in konservativci, ki bi ne bil prinesel novega dokaza, da so konservativci pod vodstvom Hohenwartovim, popolnoma zgrešili ne le pot, ki vodi do cilja, ampak tudi cilj sam. Ali poslušne ovčice Hohenwartove so vstrajale na tej poti podavši svetu vzgled skoro neverjetnega samozatajevanja. Ali slednjič je prišel konec tudi tej zaslepljenosti — vprašanje volilne prenosne je izšlo sode dno. Poslanec Dipaulij gre zasluga, da je opozoril svoje somišljenike na zavratne namene nemških liberalcev. Kakor znano, so nemški liberalci po ovinku prenosne davkov hoteli vzklati malim davkoplačevalcem volilno pravico, oziroma iztisniti iste iz dose-danperije kurije. Ost te nakane je bila očevidno naperjena proti konservativni stranki, ki ima svojo veliko zaslonbo ravno pri teh malih davkoplačevalcih. Da prepreči to zlobno in neriberalno nakano, stavil je poslanec Dipauli predlog v varstvo volilne pravice teh malih davkoplačevalcev.

O tem predlogu se je včeraj posvetoval parmanentni davčni odsek. V tem hipu, ko pišemo te-le vrstice, sicer ne vemo še, kako se je vršilo posvetovanje, ali, sodeči po vseh znamenjih, nadejati se smemo, da bode blizu polovica Hohenwartovega kluba postopala zložno z opozicijo. In Dunajske vesti poročajo soglasno, da hoče skupina Dipaulijera — del nemških konservativcev, Slovenci in del Malorusov — izvajati nadaljnje posledice, ako bi se odklonil Dipaulijev predlog, pri čemer si ne moremo misliti drugega, nego, da izstopijo iz Hohenwartovega kluba ter da bodo glasovali proti vsej prenosni d a v k o v. Volilno prenosno je itak smatrati mrtverojenim detetom; ako pade še prenosna davkov, izgubi koalicija zadnjo sled pravice do obstanka. K vsemu temu pa še poročajo, da tudi jeden del veleposestva češkega hoče glasovati v plenumu za Dipaulijev predlog. Kot pomembno znamenje smatrati je tudi dejstvo, da bode člen Hohenwartovega kluba, Oberndorfer, pri volitvi delegatov za Nizje-avstrijsko glasoval s krščanskimi socialisti, iz česar sledi, da se konservativci vidno bližajo opoziji. Ako torej Hohenwart ostane pri svoji trmi, Dipauli in družba pa mo 2 je, je kriza v klubu neizogibna, brez Hohenwartovega kluba pa ni — koalicije. V kratkem času se mora torej določiti usoda tega več kot čudnega zistema.

Občinski zastop Dunajski bode baje razpuščen te dni. In res je ni druge poti iz sedanjih homatij. Antisemitje nimajo še večine, liberalci pa so sklenili, da hočejo le nadlegovati. Pri takih okoliščinah je dobra uprava nemogoča. Vladi ne kaže torej družega, nego apelovati do volilcev. Take resitve si menda žele antisemitje sami, ker se nadejajo, da jim nove volitve donesejo popolno zmago in z isto tudi potrebno krepko večino.

Puško v koruzo so vrgli nemški liberalci pri občinskih volitvah v Opavi za I. razred, vsled česar so bili brez vsega boja voljeni sami antisemitje in pa jeden čes k konservativcev.

Volitve v Italiji so se vršile včeraj. Iz dosedaj znanih poročil je jasno, da je zmagala vlada sijajno. Ipak je med izvoljenimi v Kataniji tudi oni znani socialist De Felice, kojega je bil dal Crispi obsoditi na veliko let ječe radi znanih dogovorkov v Siciliji.

Različne vesti.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro odložena je zaradi nepričakovanih, neznanih zaprek za nekoliko dni. Dan občnega zbora te družbe objavnino pravočasno.

quindi Italiano! Te dni je umrl sloveči glasbenik in skladatelj Suppé. Isti se je porodil leta 1820 v Spletu v Dalmaciji živel pa je — na Dunaju. Kakor je že tako navada, kadar je zapustil to dolino solz koji sloveči mož, vdrla se je kar cela ploha životopisov in črtic tudi ob smrti slavnega Suppeja. Te životopise in črtice čitali smo tudi mi v kolikor nam je dopuščal čas, vendar pa v vseh teh spisih ni bilo dognano, ali se je mož čutil dalmatinskega Italijana, ali dunajskega Nemca. Sicer pa nas poleg vse slave pok. Suppeja to vprašnje vendar ne briga toliko, da bi se hoteli razvneti, je-li mož pripadal nemški ali laški „narodni posesti“. Naj le to stvar poravnajo med seboj ljubi nemški in italijanski prijatelji!

Vprašanje o „narodnosti“ pok. Suppeja bi torej lahko mirno dušo položili ad acta da nas ni zbol v oči način, kako je pred par dnevi neki italijansko-radikalni list tržaški reklamiral istega za Italijana. Kar na jeden mah je presekala dotični list gordiški voz, v katerem so bili poviti dokazi o narodnosti umrlega skladatelja. Italijani reklamirajo Suppeja za-se; bodi jim, mi nimamo nič proti temu ali protestovati moramo proti temu, da dotični list izvaja italijanstvo Suppejevo iz dejstva, da se je isti porodil — v Dalmaciji: Piše namreč: Suppé se je porodil v Dalmaciji torej je Italijan — é quindi Italiano. To je vendar prehud tobak. Naj bi že bilo v božjem imenu, da je dotični list rekel, da je bil Suppé dalmatinsk Italijan; ali če trdi, da je kdo Italijan že zgolj zato, ker se je porodil v pokrajini, ki je le po 5 odstotkih italijanska, je pa to taka nadri-logika, kakoršne je možno najti le med takimi ljudmi, ki so vajeni stvari postavljati na glavo, katerim je falsifikacija obstoječih odnosajev in notoričnih istin — vsakdanji posel. Kakor rečeno: narodnosti pok. Suppeja je za nas toli malenkostna in neznatna stvar, da pač ni vredna da bi radi tega zgubljali časa in besedij, ali način, kako so ga Italijani reklamirali za-se, je tipičen in značilen, kajti kaže kako prisiljeno je vse tisto „italijanstvo“ v naših pokrajinah.

Lastnikom hiš. Vsi lastniki h š, ki plačujejo hišarino in tudi oni, ki so vsled zidanj začasno oproščeni 5% doklade na hišarino (v smislu zakona z dne 9. februarja 1882, drž. zak. št. 17), morajo dohodke svojih poslopij prijaviti pri c. kr. davčni upravi (Via della Pesa hšt. 1, III. nadstr.) najdalje do konca avgusta meseca t. l. To izjavo morajo prinesiti ne-le lastniki hiš v Trstu, ampak tudi oni, ki imajo hiše v davčnih občinah Kjadin, Gornja Kjarbola in Škorklja ter lastniki hiš v ostali okolici, ki plačujejo hišarino ali pa so začasno oproščeni od iste in katerih poslopja so iznajmljena povsem ali deloma. Hišni lastniki v okolici, pa, izvzemši Kjadin, Gornjo Kjarbolo in Škorklo, kateri lastniki imajo le šest ali manj prostorij v svojih poslopijih, morejo prijaviti dohodke svojih zgradb do omenjene dobe ustmeno ali pismeno pri okrajnih načelnikih.

Lastnoročna svedočba o smrti. Iz Gorice pišejo nekemu tukajšnjemu italijanskemu listu dne 25. t. m.: Danes ob 4. uri pop. bode pogreb vpočenega občinskega zdravnika Leopolda pl. Gressiga (Gresica). Isti je vršil okolo 40 let službo ogledovalca mrličev. Med njegovimi papirji našli so i svedočbo o njegovi lastni smrti, katero si je bil pripravil že pred nekolikimi dnevi. Napisal je bil tudi bolezen, za katero je znal, da bode umrl in pustil prazno le ono rubriko, v katero je napisati dan smrti. Ko si je prišel mrliča ogledat občinski zdravnik dr. Branko, bilo mu je na Gressicevo svedočbo le napisati datum smrti in svedočba bila je gotova.

Odbor slov. kat. akad. društva „Danica“ na Dunaju se je v prvi seji dne 23. t. m. se je sledeče sestavil: Predsednik dr. med. Fr. Jankovič; podpredsednik, stud. med. Ivan Plečnik; tajnik, cand. phil. Zvonimir Dokler; blagajnik, stud. jur. Stefan Pregelj; knjižničar, stud. theol. Blaz Brdnik; arhivar, stud. jur. Pavel Valjavec —

Darovi, pripisani „Edinosti“ za Ljubljano. V izd. za 25. t. m. izkazanih 1477 kron 02 st. Nadalje so deželnozborski volilci, vračajoči se dne 16. t. m. iz Kopra, nabrali pri Bužarju v Vaganelu . . . 4 „ 70 „ G. Alojzij Štolfa daroval . . . 2 „ — „ Skupno 1483 kron 72 st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano. Na drugem mestu izkazanih, uređ. „Edinosti“ pripisanih 6 kron 70 st. Dar Katinarske župnije za ponesrečene vsled potresa na Kranjskem . . . 117 „ — „ To svoto so darovali:

a) Andrej, Miha, Ivan-Marija in Valentin Čok nabrali so v Lonjerju 63 kr. 20 st. b) Darovanje v cerkvi 103 kr. 76 st. c) G. Fr. Turšič, c. k. fin. kom. 10 k. da bode svota okrogla še 4 st. V izdanju za 25. t. m. izkazanih . . . 9975 „ 64 „ Skupno 10.159 kron 34 st.

Nesreča v ruski kopelji. Minolo nedeljo dopoldne prišel je v rusko kopelj v ulici Giulia 70letni Natal Schuller, stanujoč v ulici Alfieri hšt. 2. — Schuller je bil služil v isti kopelji 24 let kot postrešček, sedaj pa ni več za dotično službo. Lastnik kopelji pa je starcu dovolil, da sme prihajati brezplačno kopati se, kadar mu je drago. Tako je prišel, kakor rečeno, tudi v nedeljo dopoldne. Vstopil je v sobico, kjer je parna kopelj. Ker pa ga dolgo časa ni bilo iz sobe, vstopil je kopeljni postrešček Jernej Peternel, da vidi, ako starcu ni morebi zlo. Našel je siromaka golega, ležečega na tleh pod železnimi stopnicami, ki vodijo kvišku, kjer je večja vročina. Pipa, iz katere izhaja par, bila je odprta. Vroča soparica je starca strašno opekla po vsem truplu, posebno na prsih. Slučajno je bil v kopelji prisoten zdravnik dr. Seunig, ki je prihitel nesrečniku v pomoč. Telefonoval je v bolnišnico, od koder je prišel zdravnik s postreščeki in nošali. Ubogi Schuller menda ne ozdravi več; jedino znamenje življenja, ki je opaziti na njem, je veliko stokanje. O nesreči obvestili so policijo in potem sodišče. — Starac je bil brzkone zdrsnil na stopnicah in da ne bi padel, prijel se je za pipo, jo nehoté odprl, par je šinil z veliko silo naravnost v starca in ga strašno opek.

Najden samomorilec. Minolo nedeljo popoldne našel je Kontoveljski šumarski čuvaj Fran Rupel s Proseka v samotni Kontoveljskega gozda pod drevjem ležečo možko, na pol gnjilo truplo. Obvestil je o tem Proseškega okrajnega načelnika in orožništvo. Prišla je na lice mestna komisija, ki je konstatovala, da ima mrlič dve rani na desnem senu. Mrlič je ležal tam menda dva meseca; bil je na pol segnit in črviv ter smrdel je strašno. Pri mrliču so našli 2 nč., uro male vrednosti, 25 ključev, star nož in dva revolverja, od katerih je bil jeden popolnoma nabit, iz drugega so pa manjkali trije strelci. Iz tega je sklepati, da se je bil mož ustrelil. Samorilec je okolo 50 let star, ima sive brke, bil je oblečen v črni. Brzkone je bil natak. Komisija nikakor ni mogla dognati, kdo da je bil samomorilec. Truplo so odpeljali na pokopališče na Kontovelju, ter je tam pokopali.

Policijsko. 23letna hišina Ivana Boniger zabavala se je minolo nedeljo s tem, da je vstopila v jedno onih gugalnic, ki visijo na Rallijevem zemljišču. Dekletu zmešalo je guganje glavo in padlo je iz gugalnice na tla. Ljudje so jo odnesli na zdravniško postajo, kjer so zdravniki onemoglemu dekletu pomirili razburjene živce. O padcu iz gugalnice zgubila je uboga Ivanka zlato verižico, vredno 18 gl., katere pa nikakor ni bilo mogoče več najti. — 49letnega pekoveškega pomočnika Ferdinanda F. iz Sežane so zaprli, ker se je vrnil v Trst, dasi je bil že izgnan od tu. — 21letne brezposelno Marijo Zadel iz Bistrice, okraja Podgrajskega so prijeli stražarji prelvčerašnjem ob 4. uri zjutraj na Vrdeh, kjer si je iskala menda — zajutrek. — 20letni zidar Julij Vidali, stanujoč na Greti hšt. 50 prijavil je nadzorništvu v ulici Belvedere, da ga je nek Ivan Metel po noči pred hišo št. 180 na Greti napadel s kamenjem, ne da bi bil imel vzroka zato, ter ga zadel v čelo. Ranjeni Vidali je šel zdraviti se na zdravniško postajo. — 32-

letnega kmeta Josipa Kureta iz Rojana, pristojnega v Ricmanje ter stanjočega na Kolonji hšt. 177 so zaprli, ker je razgrajal na svojem stanovanju kakor da je obseden.

Koledar. Danes (28.): German, škof; Just, škof. — Jutri (29.): Maksim, škof; Feliks I., papež. Mlaj. — Solnee izide ob 4. uri 22 min., zatoni ob 7. uri 33 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 16.5 stop., ob 2 pop. 24 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 22. t. m. Trst 81, 75, 63, 24, 5. Linc 6, 67, 33, 66, 54. Budimpešta 52, 25, 20, 65, 55.

Najnovejše vesti.

Dunaj 27. (Poslanska zbornica). Ministarski predsednik odgovoril je na interelacijo poslanca Exnerja glede propovedij župnika Deckerta, da je dotične ovadbe proti župniku policija poslala takoj preiskovalnemu sodniku. Ni še dognano, da-li se je župnik pregrešil proti kazenskim zakoni. Vlada le obžaluje, da se čujejo v posvečenih krogih besede, katere utegnejo motiti javni mir. — Zbornica nadaljuje razpravo o davčni prenosni.

Dunaj 27. Pododsek odbora za volilno prenosno je imel danes plenarno sejo, kateri sta prisostvovala ministerski predsednik in minister za notranje stvari. V tej seji so predložili dokončani načrt volilne prenosne, odnosno Ratovskega poročilo o tej prenosni.

Dunaj 26. Kneinja Milena Črnogorska dospela je nocoj s svojima hčerima semkaj. **Rim 27.** Od 508 volitev pozna se doslej izid 502. Vlada dobi brzkone veliko večino. Voljeni so vsi ministri in državni nižji tajniki. Crispi voljen 9krat. Doslej voljenih 321 vladnih pristašev, 148 opozicijonalcov in 16 brezbarvenih. Treba 17 ožjih volitev.

Praga 26. Shoda zastopnikov čeških mest vdeležilo se je 136 zastopnikov 80 mest. Shod je soglasno vsprejel resolucijo, da naj se odpošlje peticija poslanski zbornici, s katero prosijo, da se spremenijo davčna prenosna v gmojni prid občin, da se popolnoma ali vsaj deloma vrne občinam užitek, da se storijo potrebni koraki v ta namen in da znižanje obrnjskega davka ne bi vplivalo na volilno pravo davkoplačevalcev. — Posl. Herold je zagotovil tekem razprave, da bodo češki poslanci storili vse kar morejo, da vržejo davčno prenosno, ali pa da vsaj obveljavijo zahteve peticije.

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 7.89—7.41. Pšenica za maj-juni 1895 7.48 do 7.50. Oves za jesen 6.07—6.09. Ri za jesen 6.68—6.70. Koruza za maj-juni 6.49—6.50. Za juli-avgust 6.52—6.64. Pšenica nova od 78 kil. f. 7.45—7.50 od 79 kil. f. 7.55—7.60. od 80 kil. f. 7.60—7.65. od 81 kil. f. 7.65—7.70. od 82 kil. f. 7.70—7.75. lečmen 6.45—6.10; prosa 6.20—6.80. ri nova 6.35—6.45. Pšenica: do: ponudb pa tudi obilno povpraševanje: Prodaja 50000 mt. stot., 5 nč. dražje. Ri 5 nč. dražje. Vreme: dež.

Praga. Neratirani sladkor za maj f. 13.45. nova letina 13.85. stalno. **Praga.** Centrifugal novi, postavljene v Trst in s carino vred, odpokljuje precej f. 29 — 29.50. Mai sept. f. 29.50—f. 30. — Concessi 29.75 — — Ostverni 30.50 — — V glavah (sodih) 31 — —. **Havre.** Kava Santos good average za maj 97. — za september 94.75. **Hamburg.** Santos good average za maj 77. — september 76 — december 74. —.

Dunajska borska 27. maja. 1895. Državni dolg v papirju . . . predčeraš danes 101.30 101.40 „ v srebru . . . 101.35 101.40 Avstrijska renta v slatu . . . 123.50 128.50 „ v krouah . . . 101.50 101.65 Kreditne skelje . . . 398.75 398.75 London 10 let . . . 122. — 122. — Napoleon . . . 9.87 9.86 1/2 20 mark . . . 11.92 11.80 100 italj. lir . . . 46.10 46.07 1/2

OTVORITEV znanega **Kopališča Buchler** bode v soboto dne 1. junija. Udova **Adolfa Buchler.**

Izvesto: c. kr. izkj. priv. **Škropilnice proti peronospori** inženirja Živica,

katero so s seplešno uvedlo valed njih preprostosti, trpečnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. pro dajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah. **Živci i družb. v Trstu** Cenike odpošlajo na zahtevanje franco. Na vse c. kr. poštne urade pošljajo popolne škropilnice franco, proti povzetju 10 gl. Izdolujejo tudi stroje za pršenje z žveplom, neprestano delujoče stiskalnice itd.